

Zamecki, Stefan

"Stanowlenije nauki i naucznych kolektiwow Pribałtiki. Tiezisy dokładow XIV Pribałtiskoj konferencii po istorii nauki", pod red. J. P. Stradynia, Ryga 1985 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 31/2, 583

1986

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowlenije nauki i naucznych kolektiwow Pribaltiki. Tiezisy dokladow XIV Pribaltijskoj konferencii po istorii nauki. Pod red. J. P. Stradynia. Ryga „Zinatne” 1985 348 ss.

Publikacja stanowi zbiór streszczeń referatów przygotowanych na kolejną XIV Nadbałtycką Konferencję Historii Nauki, która — jak informuje *Przedmowa* — odbyła się w 1985 r. w Rydze-Jurmale. Poprzednie konferencje obradowały: XI — w Tallinie-Tartu (1977); XII — w Wilnie (1979); XIII — w Tartu (1982). Uczestnicy owych konferencji — to przede wszystkim historycy nauki i techniki z radzieckich krajów nadbałtyckich, chociaż biorą w nich udział także przedstawiciele tej dyscypliny z innych ośrodków, a nawet niekiedy z innych krajów socjalistycznych. Na konferencji w roku 1985 — jak można zorientować się w recenzowanej publikacji — udział uczestników z różnych miast i republik przedstawiał się następująco: Ryga (72), Tartu (31), Leningrad (20), Moskwa (17), Wilno (16), Kowno (10), Odessa (6), Kijów (4), Mińsk (4). W *Przedmowie* stwierdza się, że coraz większym zainteresowaniem cieszą się nadbałtyckie konferencje wśród historyków nauki Polski i NRD. Tym większa szkoda, że na spotkaniu w Rydze-Jurmale nie znalazł się żaden polski historyk nauki.

Tematyka XIV Nadbałtyckiej Konferencji Historii Nauki obejmuje trzy kręgi problemowe: 1) kształtowanie się naukowych zespołów i szkół w krajach nadbałtyckich; 2) kształtowanie się pierwotnych pojęć naukowych (według materiałów archiwalnych i folklorystycznych krajów nadbałtyckich — w związku ze 150-leciem urodzin łotewskiego folklorysty — Kriszjanisa Barona); problemy odnajdywania i ochrony pomników historii nauki i techniki krajów nadbałtyckich. Niezależnie od tego do programu konferencji, a więc także i do zbioru streszczeń referatów, włączone zostały tematy czy doniesienia wykraczające poza wskazane kręgi problemowe, o ile uznane zostały przez komitet programowy konferencji za zawierające ważką treść z punktu widzenia historii nauki krajów nadbałtyckich.

Konferencja w Rydze-Jurmale organizowana jest — czytamy w *Przedmowie* — przy pomocy Instytutu Syntezy Organicznej Akademii Nauk Łotewskiej SRR, współdziałającego z Łotewskim Towarzystwem Ochrony Przyrody i Zabytków, Muzeum Przyrody Łotewskiej SRR oraz Muzeum Historii i Medycyny im. P. Stradynia.

Publikacja składa się z krótkich 1—4-stronicowych streszczeń referatów przygotowanych na konferencję. Streszczenia te umieszczone zostały w siedmiu działach: I. *Ogólne problemy historii nauki a naukoznawstwo* (23); II. *Historia nauk fizyko-matematycznych i astronomia* (21); III. *Historia chemii i farmacji* (27); IV. *Historia nauk geologiczno-geograficznych i biologii* (22); V. *Historia medycyny* (36); VI. *Kształtowanie się wczesnych pojęć naukowych (według materiałów folklorystycznych i archeologicznych)* (19); VII. *Ochrona zabytków nauki i techniki* (10).

Publikacja zaopatrzona jest w skorowidz autorski; szkoda, że wyłącznie w piśmowni rosyjskiej. Ogółm na konferencję swój udział zgłosiło blisko 180 osób. Sądząc po tytułach referatów, których autorami są najwybitniejsi radzieccy specjaliści (nie tylko z republik nadbałtyckich), wiele z tych tekstów stanowi zapowiedź oryginalnych i ważkich opracowań w przyszłości.

Stefan Zamecki
(Warszawa)

La revolució Jacquard. Museu Tèxtil i d'Indumentària. Museu Tèxtil de Terrassa. Barcelona 1985 64 ss., 33 ryc. (w tym 5 barwnych).

Józef Maria Jacquard (niekiedy błędnie określanymi jako Karol) doczekał się dużej wystawy, jaką w 150 rocznicę jego śmierci zorganizowały dwa największe muzea włókiennicze Hiszpanii — w Barcelonie i w pobliskim Tarrassa. Mogłaby to być